

SİZDEN GELENLER

Selamun Aleyküm

Sayın Hocam Yunus Zeyrek, sizden ve bütün ekibinizden Allah razı olsun. Çok şükür ki nihayet Ahıska Türklerden de bilim adamları, yazarlar çıktı da bizim varlığımız, geçmişimiz, tarihimiz ortaya çıktı. Milletimizin neler çektiği ortaya çıktı. Beni bir şey çok kaygılandırıyor: Sürgün soykırımın canlı şahitleri çok az kaldı. Onlar hayattayken kitaplar yazılmalı, filmler yapılmalı ki gelecek evlâtlar tarihi-ni, geçmişini öğrensün, bilsin. Bugün Türkiye, Ermeni soykırımı iddialarıyla çalkalanırken, kendi soy-daşları Ahıska Türklerinin soykırımı sürgünüyle ilgili hiçbir şey yapmıyor. Hiç olmazsa şehitlerimizin hatırasına bir anıt dikilmeli. Gerekirse biz Ahıskalılar para toplayalım ve bunu yapalım.

Sizin derginizde çok güzel şeyler yazılıp çiziliyor. Ama çok insan bu dergiden habersiz! Ben iki sene oluyor ki Türkiye'deyim. Antalya'da bir yerde tesadüfen gördüm. Ve sonra bütün Bizim Ahıska'yı okudum. Şimdi buna abone olmak istiyorum. Bu zamana kadar çıkan dergiler, bütün Ahıskalıların evlerine girmeli. Herkes geçmişle ilgili bir şeyler öğrenir hem abone sayısı artar. Nasıl abone olmak gerek, yazılmalı. Bu işi bütün dünyadaki derneklerimiz, kültür merkezlerimiz üstlenmeli.

Ben Rusya'nın **Rostov** bölgesinden geldim. Oralarda kimse bu dergiye bilmiyor. Çok insan geç-mişini bile bilmiyor. Sorulsa, Stalin Ahıska'dan sürmüştü, bir de Özbekler sürmüştü. BU kadarını biliyor çok insan.

Vatanımız Ahıska'ya dönüş hakkında da bir şeyler demek istiyorum. 70 yıldır vatandan ayrı kaldık. Yeni nesillere hiçbir şey anlatılmadı. Yazılanlar da çok insana ulaşmadı. Gençler, vatanımızın nasıl bir yer olduğunu ve geleceğinin nasıl olacağını bilmiyorlar. Korkuyorlar; oralarda geçinemeyiz diye. Hem bugünkü Gürcistan hükûmeti ikna edildi ve Ahıskalıları aldı diyelim. Gelecekte hükûmetler değişince gene ırkçılık ortaya çıkabilir endişesi var. Hani diyorlar ya süttten ağzı yanan, yoğurdu bile üfler diye... Hem Gürcü hükûmeti kendi isteği ile değil birilerinin baskısıyla bizim milleti alıyor ve oraya, vatana gidenlerin de hâli ortada, diye düşünüyorlar. Gidenlere kimse sahip çıkmıyor, kendi kaderine terk edi-liyor.

Çok dernekler yalandan faaliyettedir. Yani vatana dönüş için gerçek çaba göstermiyorlar. Millet bakıyor ki dernek başkanları Türkiye vatandaşı olmuş; evi barkı var, çocukları güvende. Böyle olunca milleti ikna edemezsiniz...

Bir husustan da bahsedelim. Gürcüler çok milliyetçi bir halktır. Sovyetler Birliği'nde resmî dil Rusça olmasına rağmen Gürcüler kendi dil ve alfabelerini de bırakmadılar. Bizden birkaç aile 1979'da Özbekistan'dan Gürcistan-Zugdidi'ye gidip yerleşmişti. Fergana olayları meydana gelince onları kam-yonlara doldurup Rusya'da bir yerlere döktüler. Fergana, Krasnodar ve daha birçok yerde yaşanan olay-larda Türkiye ses çıkarmadı ve sadece seyirci kaldı. Bugün de Ahıska Türkleri Türkiye'de üvey evlât rine ikamet vermede nazlanıyor ve vatandaşlık hakkı ile çalışma izni de vermiyor. Hâlbuki meselâ Al-manyaya, Yunanistan, İsrail gibi ülkeler kendi soydaşlarına sahip çıktı! Bizim gibi 70 yıldır sürgünlerde yaşayan, vatanına ve milletine candan bağlı, çalışkan bir halka bu yapılanlar reva mıdır?

Ben Muhlis Kadirov, iki senedir Antalya'da yaşıyorum, kirada oturuyorum. İlk defa Türkçe yazı yazıyorum. Hatalarım için özür diliyorum. Hataları düzeltip basarsanız memnun olurum, teşekkürler.

Muhlis Kadirov
Muratpaşa-Antalya

Sayın Muhlis Kadirov,

Bize ve dergimize karşı göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederiz. Ayrıca samimî duygu, dilek ve hassasiyetiniz için de sizi tebrik eder, diğer hemşehrilere örnek olmasını dileriz. Mektubunuzdaki duygu ve düşünceleri gönülden paylaşıyoruz. Bu vesileyle bazı bahisler, bize de bir şeyler söyleme fırsatı vermektedir.

Sizin de ifade ettiğiniz gibi 1944 sürgüntünü yaşayan büyüklerimiz günden güne aramızdan ayrılmaktadır. Yaşanan felâketlerin canlı tanıkları, hatıralarını sonraki nesillere en etkili şekilde bırakmalıdır. Bu düşünceyle dergimiz yıllardan beri bu hatıraları yayımlamaya devam etmektedir. Nitekim bu sayımızda da bunun fotoğrafı örneklerinizi göreceksiniz.

Malûmdur ki her şeyi başkalarından bekleyen bir toplumun iki yakası bir araya gelmez. Bizim zenginimiz, yetişmiş insanımız ve sivil toplum kuruluşlarımız yok mu? Birileri bu soruya olumlu cevap verse de maalesef biz bunlara olumlu cevap veremiyoruz.

Bizim Ahıska dergisi, yıllardan beri bin bir güçlkle yoluna devam ediyor. Ama himmet sahibi bir hemşehri çıkıp beş kuruş yardım etmiyor! Bir de duyuyoruz Ahıskalı iş adamları varmış! Ne diyelim, hepsine Allah selâmet versin...

Sizin bahsettiğiniz anıt konusu defalarca dile getirilmiştir; kitaplarımızda da var.

Bugüne kadar profesyonel anlamda bir belgeselimiz dahi olmadı. Yapılan birkaç amatör çalışma, sadece bu konuyu sömürmek isteyenler için malzeme olmaktan ileri gidemedi.

Hâlbuki Bizim Ahıska dergisinin tecrübesi ve birikimi, sizin arzu ettiğiniz faaliyetleri gerçekleştirmek için yeterli. Ama sadece bununla bitmiyor... Okumuş yetişmiş yahut sermaye sahibi olmuş hemşehrilerin de meydana çıkması gerekir.

Vatan konusuna gelince... Halkımızın bir kısmı vatan derken bir kısmı da kararsızdır. Bunlara saygı duymalıyız. Fakat Rusya ve Ukrayna'nın bizim halkımıza vatan olamayacağını açıkça ifade etmeliyiz. Hele bazıları var ki, Ahıska isminin imkân ve nimetini kullandığı hâlde ecdadının kemiklerini sızlatan sözlerden çekinmiyor. Biz, nereden yaşarsa yaşasın, Ahıska'nın şanlı geçmişine sahip çıkmayan ve dedelerinin yattığı toprağı inkâr eden kişilerin bizim halkımızla bir ilgisi olduğunu asla düşünemeyiz.

Biz inanıyoruz ki halkımızın geçmişteki Ahıska hayatını, mücadelesini ve yaşadığı acıları öğrenen hiç kimse yanlış bir yola girmez. Onun için de sağlıklı bilgi kaynaklarımızı hemşehrilerimizin istifadesine sunmalıyız. İşte Bizim Ahıska dergisi bu düşünceyle çıkmaktadır.

Dergimiz, Rusya ve Ukrayna dâhil eski SSCB ülkeleri ve ABD'deki hemşehrilerimize parasız gönderilmektedir. Hâlbuki durumu iyi olan hemşehrilerimizin bu konuda üstüne düşeni yapması beklenirdi. Ama bugüne kadar böyle bir gayret görülmemiştir. Dergi, her ülkede en az dört beş adrese gidiyor. Bir adrese 8-10 adet dergi gönderilmektedir. Ayrıca Kültür Bakanlığına bağlı 300 kütüphaneye ve Türkiye dâhilinde yine başta üniversiteler olmak üzere 300 adrese dergimiz ulaşmaktadır.

Türkiye'deki hiçbir Ahıska derneği dergimize abone değildir. Başta DATÜB olmak üzere hiçbir Ahıska derneğinden bugüne kadar bir kuruş yardım almış değiliz. On bir yıldan beri çıkan bir dergiden haberi olmayanlara diyeceğimiz söz yok! Kaldı ki web sayfamız da çok güzel bir şekilde hazırlanmakta, dünya çapında ziyaret edilmektedir. Dergimizi iletişim ve üyelik bilgileri dergimizde ve web sayfamızda bulunmaktadır.

Ömer Faik'in 1903'teki yazılarını dergimizden ibretle okuyabilirsiniz! Bizim halkımız o zaman nasılsa maalesef bugün de öyle. Dolayısıyla dua etmekten başka yapılacak bir şey yok.

Baki selâm.

Bizim Ahıska

BİZİM AHISKA'YA MEKTUP

"Aman Yarabbi! Bizlerin bu derece gafilâne, maymunca taklidimizin bir misli daha bir millet bulunur mu? Ev eşyalarımızı Avrupalılarınkine benzetip tez tez değiştirdiğimiz, her gün eskilerinin yerine yenilerini koymaya çalıştığımız hâlde, bizlerin asıl hayatına, millî becamıza sebep olacak çürük kafamızı, küflü beynimizi, yaşlanmış fikrimizi, zehirli adetlerimizi, maymunca taklidimizi asla değiştirmek, ıslah etmek istemiyoruz. Avrupa eşyasına olan meylimize, Frenk malına olan meftuniyetimize, arzumıza baksalar, tamam bir Avrupalıyız. Amma maarif, medeniyet, cemiyet hususunda fikirlerimizi, amellerimizi dikkate alsalar, küflü bir fanatik, en cahil mutaassıp bir Türkistanlı, Buharalıyız. Bunlarla beraber ortada yabancı-Ecnebi suretinde bir Müslümanlık sözü gezip duruyor. Amma inanılsın ki, cümlelerin sözü, iddiası hep bahane, yalancı sufilik, aldatıcılık, cep doldurmacılık, gazez ve menfaate hizmettir. İşte bu gazez ve şahsî menfaatçiler bizleri değiştirmeye, zamana göre çalışmaya bırakmıyor!"

Ö. F. Numanzade

Şarki-Rus Gazetesi, 2 Eylül 1904.

Yazma başlamadan önce ünlü aydınımız Numanzade'nin yaklaşık bir asır önceki yazısını olduğu gibi koymak istedim. Bir asır önceki ahvalimizden haber veren bu yazıyı koydum ki, okuyalım ve şimdiki hâlimizle kıyaslayalım. Bir asır önceki hâlimize göre çok mu değişmiş, ilerlemişiz? Yoksa Sayın Yunus Zeyrek'in dediği gibi, "Numanzadenin bir asır önce saçını başını yolduğu yerdeyiz!" sözü mü doğru?

On beş gündün beri, doğup büyüdüğüm köyde, ailemin yanındayım. Bu köy, Azerbaycan'ın Beylagan şehrinin Türkler köyüdür. Bu köyün isminin Türkler olmasının sebebi, burada yaşayan ahalinin neredeyse tamamının Ahıska Türklerinden meydana gelmesidir. Ben tam sekiz yıl önce Türkiye'de eğitim görmek için bu köyden ayrılmıştım. Yaklaşık iki yıl aralıklarla ziyarette gelirdim. Yine iki yıl sonra ziyarete geldim. Köyde sekiz sene önceki gibi her şey aynı, hiçbir şey değişmemiş! Yine de halkımız, çok şükür geçimini tarımla, hayvancılıkla sağlamaktalar. Eğitime verilen dikkat eskisine göre daha iyi durumda, lâkin çok yetersiz...

Dün bir arkadaşım ile dertleşiyorduk. Söz yine dönüp dolaşıp bazı derneklerin ve şahısların yaptıkları yakışıksız işlere geldi. Arkadaş, bu derneklere ve yaptıkları yanlışlardan uzun uzun bahsetti. Hatta para kaptırdığını söyledi. "Tam üç defa bu derneklere ve bazı sahtekârlara para kaptırdım." dedi. Kendi kendime düşünüyorum. Hadi diyelim ki bir defa kandan ve inandın. Peki, nasıl oluyor da aynı derneklere ve insanlara bir daha kanyor ve para kaptırıyorsun? Kendi kendime, acaba bu arkadaş cahil mi, diye sormaktan kendimi alamadım. Kaldı ki bu tür şikâyeti olan çok insan biliyoruz.

Düşünüyorum da eğer arkadaşım bilse ki devlet vatandaşlık verirse, bu süreci kendi resmî birimleri ile yürütür. Önce duyurur, hangi yol izlenecekse açıkça bildirir. Para yatırılması gerekiyorsa onu da kendisi alır. Fakat arkadaşım bunlardan habersiz. Kaptırdığı paralara mı üzülüyüm yoksa yaşadığı ülkenin ve vatandaşı olduğu ülkenin yasalarından bihaber olmasına mı?

Burada boş vakitlerimde bir zamanlar eğitim gördüğüm okulun kütüphanesine uğrayıp kitap alıp okuyorum. Orada, Ömer Faik'in makalelerinin yer aldığı Ömer Faik Numanzadenin Seçilmiş Eserleri isimli kitabı buldum. Daha önce Bizim Ahıska dergisinden öğrenmeye başladığımız Ömer Faik Numanzade'yi daha iyi öğrenmek ve anlamak için kütüphanenin altını üstüne getirdim ve birkaç kitap yine buldum. Bu kitapları alır almaz hemen okumaya koyuldum. Bu kitaplarda bir asır önceki zamanın ahvalinden haber veren yazıları var. Bunları okurken sanki bana Ömer Faik Numanzade şu anda, içinde bulunduğumuz zamanı anlatıyormuş gibi geldi.

Yalnız dikkatimi çeken ikinci bir şey vardı. Makaleleri okurken onun hakkında bir şeyler bildiğimi fark ettim. Tabii ki bu bilgileri öğrenmemize vesile olan Bizim Ahıska dergisidir. Bu dergiye çok teşekkür borçlu olduğumuzu hissettim.

Dikkatimi çeken bir husus da Numanzade'nin matbuat/basına verdiği önem! Neredeyse her yazısında matbuattan bir bahis var! Düşünüyorum ve şükrediyorum ki, o zamanın Tercüman, Kaspi ve Şark-i Rus gibi yayın organlarının yerini tutan Bizim Ahıska var! Bu değerli dergiye sahip çıkmamız şart! Bu vesileyle Ahıska Türklerinin tarihî hafızası olan Sayın Yunus Zeyrek'e ve Ahıska Türklerinin tarihî davasını üstlenmiş olan Bizim Ahıska dergisinin kadrosuna teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Dr. Orhan Ulfanov-Azerbaycan